

Nøkur orð til harra blaðstjóra Knút Wang

Her frammanfyri mær liggur »Dagblaðið« fyrri 9. í hesum mánaða. Um tað vil eg skriva nøkur orð til tín persónliga.

Tað fremsta greinin er nakað, sum fólkaflokksambands landsstýrismáðurin harra H. Djurhuus hevur vart sam an viðvíkjandi lögmannsrøðuni. Tað vil P. M. Dam nokk sjálvur taka til viðgerðar og rætta feilirnar. So tað vil eg einki siga um á hesum sinni.

Tann næsta greinin, sum fall mæri í eyguni, er um frókan Ellingsgaard, sum eg kendi sera væl og einans havi góð minni um eins og um móðir hannara hin gamla madam-man, sum var eins og ein mamma fyrri okkum øllum, sum komu inn hjá henni. Hon hevði so gott tol við okkum, at eg haldi, at eingin hvitur eingil hevði haft betri tol enn hon, tí ikki hoyrdi hon einaðs gudi ligar lektur verða tísar inni hjá sær. Eitt nú tá ið hon ikki kundi kenna sín egna hana, sum var snjóhvitur um kvöld ið, men tíðliga morgunin eftir var kola svartur. Onkur »sp. loppmakari« hevði blekkað hannan. Pól F. varð lagdur undir at hava gjørt hetta, hann kann sjálvur greiða frá, um rætt var gitt ella ikki — Men líkamikið, hvat vit gjørdur, so var madamman altíð góð við dreingir sínar. Nøkur hvöss orð viðhvørt, men brátt varð lagið líka gott aftur.

Aftaná at onkur hevur lisið framman fyrri standandi, vil viðkomandi hugsa, at alt, ið tú skrivar, dámar undirritaða líka væl, men tíverri, at so er ikki, og eg má siga tær hvi, um ikki alt kann sigast í senn í einari litlari blaðgrein. Men ein av ársokunum til tess, er tann, at tú eins og partamenn tínir flest allir tala við ymiskum tungum sum svar sigast »for tilfalle« — eitt nú so beint tvorturimóti um eina litla stund. Tú skilir væl, at jú meira sjálvstýri, vit fáa í Føroyum, jú meira nýðast vit at opna peningapungin til at betala alt tað, ið sjálvstýrið kostar. T. d. hava vit fingið lögmann, landsstýrismenn, nógvar skrivstovur og mangt annað, sum vit ikki høvdu fyrr. Hvi hava vit alt hetta? Jú tí vit spæla státtur, eitt ríki pinkulingariki er tað, men líkamikið. Vit apa okkum eftir teim stóru, og tað er rætt, sum norðmanna segði: »Det kos ter at være kare. Jú men kostar tað, at spæla ríki við ministarum og øllum tilílikum. Fólkaflokksambandið hevði ræðið í landi okkara í átta ár við harra K. Djurhuus á odda. Hann ferðaðist verðina runt sum president af Faroe Isles. Hvat tað kostaði, spurdu vit javnaðarmenn aldri. Um Vit spurdu heldur aldri um, hvat tað kostaði, tá ið hinir landsstýrismennirnir ferðast úti í verðini bæði vestan- og eystanfyri jarntjaldið. Vit spurdu ikki tá, og ætlan okkara er heldur ikki nú at spyrja. Vit vita, at ministarar og presidentar í øðrum londum ferðast aftur og fram eystur og vestur, suður og norð, stundum eftir landi, sjógv, ella í luftini. Hvi skuldu so Kr. Djurhuus og Hákon Djurhuus og aðrir føroyskir ministarar ikki eisini ferðast? — Vit spæla jú stórir her á Føroyalandi. Tá tað gíð eisini tú, mín góð, vinur Knút Wang. Men hvi leikar tú tá so ræðuligt í nú, um tað hendir, tað lögmaður fer út um Borðuna? Er tað bara tí, at lögmaðurin eitur P. M. Dam? — Ella er tað tí ið lögmaðurin er javnaðarmaður? — Ella hvat feilar tær? Sig okkum tað! Vit eru so mong, ið harnast yvir, at tú plágast av onkrum óreinum orði, sum pinir teg. Vit vildu so fegin kunnað veitt tær hjálp móti, havi hervuligu plágu. Er tað marran, ið plágur teg? Ja, helst er tað hon. So eru eini ráð, og

tey kanst tú lesa um í bókini, sum gamli lekkin Rasmussen, á Eiði, hevur skrivað. Har finnur tú øll gomul heimaráð — eisini ráð móti marro og gallsótt og mongum, mongum øðrum. Tíverri finnst ikki í hesi annars so fráluku bók nøkur ráð móti teirri eitrandi fólkaflokkskreft, men Lukás Debes sáli skrivaði nakað um »Trolldom og anden Djvelskab udi Færøe« — helst finnst í teirri bókini okkurt sum vegleiðir tær, ið vilja sleppa frá teirri svørtu basilli, sum menn nevna fyrri fólkaflokksbacillan. Eg leggi tær tí bróð urráð og biði teg studera gjølla alt tað, sum Lukas skrivur um alt tað illa, sum fólk plágast av, tí eftir øllum at døma, so er fólkaflokksbacillan sprottin av onkrum av tí illa, sum Lukas skrivur um. Ja, hin gamla vinnuflokkurin minnst vit, og øll vita, at hann varð stovnaður til at berjast móti sosialismu og at verja yvirklassan og púra onki annað. At pynta seg við gulum knøppum undir knønum og klæða seg í knappatroggju og kot og so taka sær navnði fólkaflokkurinn kundi viltleidda fólk eina tíð — men tann tíðin er farin og kemur aldri aftur.

J. H. Danbjørg.

Valdemar Poulsen:

MEÐAN HAVALDAN DÚRAR

Sogur og hugmyndir

Í okkara materialistisku tíð er tað hugaligt at fáa eina føroyska bók í hond.

Hetta er eisini ein sera snotilig bók til útsjóndar. Menn hava sagt, at bók verður seld eftir permuni. Um bók hevur hugnaliga ella spennandi mynd á permuni, dámar fólk væl at keypa. Føroyskar bókur hava ikki verið serliga litið frá; og útsjóndin hevur ikki lokkað fólk at keypa tær.

Henda bókinn eftir Valdemar Poulsen hevur málningar av Ingálv av Reyni, bæði perman og annani, listarliga út í odd og egg, so tað gevur okkum hug at ognast hana og fara undir at lesa hana. — Valdemar Poulsen er høvundur, sum fer at verða kendur nú. Hann hevur havt sjónleik frammi, sum fekk sera gott ummæli í »Varðanum« hevur hann havt sogur og hugmyndir, og í Útvarpinum hevur hann lisið upp egnar sogur. — Hetta søgusavn, sum nøkur orð skulu verða segd um her, inniheldur, sum nevnt, sogur og hugmyndir.

Valdemar Poulsen er filosofiskur í síni persónlýsing og søgugerðum. Hann kannar mannalívið sum atfinningarmaður. Vit siggja í søgunum menn í sínum veikleikum, serliga er tað stríðið í samfelagnum um at sleppa fram, ið verður framsýð: politiska stríðið og peningastríðið. Og hesir, sum vilja sleppa í sessir, har teir einki kunnu gera.

Valdemar Poulsen heldur, at teir skulu sita har og starvast har, sum evni teirra seta teir. Soleiðis, sum samfelagið er skipað, eru tað teir, sum rópa og hava tey miklastu orðini, ið koma fram at.

»Snobbarið« kemur eisini fyrri í onkrari søgu. Sigur frá teimum sum byggja rygg og høvur fyrri rikidom og einum vírdum navni.

Men Valdemar Poulsen er góðsligur í sínum atfinningarsamur; hann reggjir

KLAKKSVIK I DAG

Fyrirreikingar til bergholið í Norðoyum

Fyrst í seinastu viku fóru verkfrøðingar frá danska byggifelagnum Højgaard & Shultz undir projekteringina av bergholinum í Norðoyum. Saman við teimum ger Jóannes Rasmussen tær neyðugu jarðfrøðsligu kanningararnar.

Týsdagin í seinastu viku fóru verkfrøðingar til verka. Kanningar eru byrjaðar beint omanfyri Árnirnar, einar 100 metrar yvir havinum. Kannað verður síðan líkindini at gera bergholið til Árnafjarðar og so aftur frá Árnafirði og norður um; t. v. s., at farið verður gjøgnum tvey fjøll við vegstubby fjallanna millum. Um hetta verður endaliga leiðin er tó óvíst enn, tá tað í fyrstu syftu ræður um at finna á tey gróttugini, ið lættast eru at bróta seg ígjøgnum.

TUNNELIN

Harra blaðstjóri! Geri, so væl at hýsa mær hesum stubba í blaðnum.

Í januar 1958 legði Richard Jacobsen, táverandi lótingsmaður, málið um tunnel í Norðoyum fram á ting vegna javnaðarflokkin. Tá fekk málið onga undirtøku frá nakrari síðu. Hákon Djurhuus, ið tá var landsstýrismaður, havnaði tí í eini hvørjar skriviborðsskuffu í landsstýrinum. Einki varð grett um málið, uttan tað, ið borið varð fram í Sosialinum. Hetta harmaði sjálvandi allar teir Norðoyingar, ið kendu týðningin av hesum mikla tiltaki.

Tá javnaðarlandsstýrið tók við fekk »Norðlýsið« misteikiliga stóran áhuga fyrri málinum og hevur síðan skrivað ein hóp, mest illgitingar, um tunnelina, eina mest við broddi móti javnaðarlandsstýrinum, ið tók sær um reigg, fekk málið fram aftur og fór til verka.

Tað er ikki longri síðan enn 28. juli í ár, at blaðið tekur soleiðis til í samband við eina grein í Sosialinum:

»Tunnellin á Borðoyinni er ikki nevnd við einum einasta orði og so hevur t. d. eisini javnaðartingmaður í Norðoyggjum verið við til at lagt hetta tunnalmálið fram á ting. Nú skilja fólk betur, hvi landsstýrið ikki enn hevur vent sær til Højgaard & Shultz um at projektera tunnellina á Borðoyinni.

ar ongan koyril yvir síni meðmenniskjum, tað eru eingi ómenn; í hansara søgum ella ógerðir, sum kunnu skapa miklar fløkjur og ósandi spenning, hetta eru søgur ella brot úr mannasamfelagnum og mannalívinum, sum kunna koma fyrri dag og dagliga og allastaðni.

Og høvundurin dregur tað fram á skemtiligan hátt og við einum yvirberandi brosi: Sit har, tú ert settur, og har, tú kanst gera bestan dugna og gleð teg við alt, sum er kring um teg og øllum tí vakra, sum lívið hevur at bjóða tær.

V. P. dámar væl at lýsa náttúruna bæði, tá ið hon er blíð og óblíð. Og dugir at siga frá manninum á sjónum, hansara samband við havið og hansara virki á havinum, hansara liv saman við náttúruni.

Málið, sum oftast í føroyskum plagið nógva verða talað um, er gott og reint, ikki endiliga háfløyt og sert men náttúrligt og einfalt og væl hóskaði til sogur við modernaðum sniði.

Tað er »Dagprent«, ið gevur út søgusavnið. Trupult hevur altíð verið at givja út føroyskar bókur. Nú er at vóna, at fólk taka undir við hesum tiltaki og keypa dýgla hesa dygdargóðu og áhugaverdu bók.

Martin Joensen.

Tað er ikki litið at skilja, hvat fjarlig seg aftanfyri hesi orð, og sambært alla skrivning blaðsins kom tað valla heilt væl við, tá tað longu 12. aug. mátti viðganga:

»tunnellin verður nú projekterað...«

Undir javnaðarlandsstýrinum eru tikin fyrstu stigini at fremja hetta tunnalmál, og tá fólkaflokkslandsstýrið ikki nam málið, mundi tað ivaleyst vera tí, soleiðis sum Sosialurin tók til, at tunnalmálini munnu »fækstir« hava hildið litið innan fyrri møguleikans makt í næstu framtíð.

Klakkur.

SKULIN byrjar ikki aftur fyrr enn mánadagin. Umvælingar og annað var ikki liðugt til 18. august, tá farið skuldi verið í skúla. 1., 2. og 3. klassarnir kunnu tó ikki byrja enn.

1100 KR. í PART. Manningin á »Fuglberge«, sum í summum hevur veitt rættuliga nógva av upsar, fekk fyrri seinasta ársfjórðing 1100 kr. í part í prívibót. Hetta mikla framstig, ið tað eydnaðist javnaðarlandsstýrinum, er stórliga væl fagnað millum allar útróðarmenn.

Heldur tú ikki Sosialin

?

So bílegg hann hjá postverkinum!

Hvør hevur sína framtíð

at gleða seg til -
at stúra fyrri -
at tryggja -

Snúgvíð tygum til ein

HAFNIAMANN

Tryggingarsambandið
FØROYAR
Tórshavn, Tlf. 1090.

Umsjónarmaður:
JOHN SIVERTSEN
í Kristnastovu, Tlf. 1721

